

Чередюк О.В.,
методист ресурсного центру
з підтримки інклюзивної освіти
Комунального закладу «Інститут післядипломної
педагогічної освіти Чернівецької області»

ОСНОВНІ ОРІЄНТИРИ РОБОТИ ІНКЛЮЗИВНО-РЕСУРСНИХ ЦЕНТРІВ У 2026/2027 НАВЧАЛЬНОМУ РОЦІ

Пріоритетними завданнями ІРЦ у 2026/2027 навчальному році залишаються проведення комплексної оцінки розвитку особи з особливими освітніми потребами, у тому числі повторної, та здійснення системного кваліфікованого супроводу осіб з особливими освітніми потребами. Однією з ключових цілей Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року, розробленої Міністерством освіти і науки України, є забезпечення кожної особи якісними освітніми послугами, що відповідають її індивідуальним потребам і можливостям [1].

Отож важливе значення має якісне проведення комплексної оцінки розвитку дитини та формування висновку з детальним описом компетенцій та труднощів особи з ООП, а також формулювання конкретних рекомендацій для педагогів і батьків. Зважаючи на це, звертаємо увагу на зміни, внесені постановою Кабінету Міністрів України: зокрема, під час проведення комплексної оцінки фахівці інклюзивно-ресурсного центру здійснюють оцінку емоційно-вольової сфери та **поведінки особи** і при визначенні труднощів категорії «Соціоадаптаційні/(особистісні, середовищні труднощі) соціокультурні (зокрема, взаємодія з представниками осередків окремих культур, отримання інформації засобами жестової мови тощо)» характеристика вірогідного прояву розширена «труднощами в освітньому процесі, пов'язаними з розладами поведінки та психіки» [2].

Важливою складовою ефективної підтримки дітей з особливими освітніми потребами є участь у роботі команд супроводу фахівців інклюзивно-ресурсних

центрів (ІРЦ). Фахівці ІРЦ, які брали безпосередню участь у проведенні комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, відіграють важливу роль у процесі створення та реалізації індивідуальної програми розвитку дитини. Для ефективного виконання покладених на фахівців ІРЦ завдань вони мають виїжджати на місце навчання особи з особливими освітніми потребами, а керівники закладів освіти сприяти фахівцям ІРЦ у якісному виконанні покладених на них завдань [4].

Психолого-педагогічні, корекційно-розвиткові послуги дітям з ООП надаються фахівцями ІРЦ дітям раннього та дошкільного віку, які не відвідують заклади дошкільної освіти та дітям, які здобувають освіту у формі педагогічного патронажу. Водночас звертаємо увагу на ухвалені зміни до Положення про інклюзивно-ресурсні центри щодо розширення кола завдань на період дії воєнного стану, згідно з якими фахівці ІРЦ мають надавати додаткові корекційно-розвиткові послуги та психологічну підтримку всім дітям з ООП за місцем їхнього тимчасового перебування в обсязі, який відповідає індивідуальним потребам дитини, стану її здоров'я та визначений у індивідуальній програмі розвитку.

В умовах інклюзивного навчання корекційно-розвиткові заняття, що визначені індивідуальною програмою розвитку, можуть проводитися педагогічними працівниками закладів освіти, введеними до штатного розпису закладу освіти (за рахунок коштів освітньої субвенції), іншими педагогічними працівниками на умовах цивільно-правових договорів (за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на надання державної підтримки особам з особливими освітніми потребами), **фахівцями інклюзивно-ресурсних центрів (у межах робочого часу фахівців)**, педагогічними працівниками спеціальних закладів освіти (у межах штатної чисельності педагогічних працівників спеціальної школи). Корекційно-розвиткові послуги можуть надаватися як в очній (якщо це не становить загрозу життю), так і в дистанційній формі через проведення індивідуальних та групових занять [5]. Нагадуємо про обов'язковість обліку надання психолого-педагогічних,

корекційно-розвиткових послуг особам з особливими освітніми потребами у відповідному журналі (згідно з додатком 9 Положення) [3].

Звертаємо увагу, що основні завдання інклюзивно-ресурсного центру розширено наданням батькам (одному з батьків) або іншим законним представникам дитини віком від народження до чотирьох років інформації про можливість отримання послуги раннього втручання (у разі виявлення у неї особливих освітніх потреб) та повідомлення виконавчому органу сільських, селищних, міських, районних у містах (у разі їхнього утворення) рад, військовій адміністрації населеного пункту (у разі її утворення) про виявлення дитини віком від народження до чотирьох років, яка потребує надання послуги раннього втручання (за інформованої згоди батьків, інших законних представників дитини) [6].

Запорукою якісного надання освітніх послуг особам з особливими освітніми потребами є висококваліфіковані та відповідальні педагогічні працівники. Саме тому важливе значення має кадрове забезпечення інклюзивно-ресурсних центрів. Педагогічні працівники ІРЦ повинні дбати про постійне вдосконалення, підвищення своєї професійної компетентності шляхом самоосвіти, участі в курсах підвищення кваліфікації, заходах неформальної освіти (тренінгах, семінарах, вебінарах).

Список використаних джерел та літератури

1. Про схвалення Національної стратегії розвитку інклюзивного навчання на період до 2029 року та затвердження операційного плану заходів з її реалізації на 2024-2026 роки : розпорядження Кабінету Міністрів України від 07.06.2024 №527-р. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-skhhvalennia-natsionalnoi-stratehii-rozvytku-inkliuzyvnoho-navchannia-na-period-do-2029-roku-ta-zatverdzhennia-operatsiinoho-planu-zakhodiv-z-ii-realizatsii-na-20242026-roky-527r-070624> (дата звернення: 07.06.2026).

2. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у сфері освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2025 №1026. URL:

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1026-2025-%D0%BF#n70> (дата звернення: 07.06.2026).

3. Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр : постанова Кабінету Міністрів України від 12.07.2021 №545. URL: https://ips.ligazakon.net/document/view/kp170545?an=1&ed=2024_12_24 (дата звернення: 07.06.2026).

4. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами : постанова Кабінету Міністрів України від 21.07.2021 №765. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/765-2021-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.06.2026).

5. Про внесення змін до порядків, затверджених постановами КМУ від 10.04.2019 №530 і від 15.09.2021 №957 : постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2022 №483. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/483-2022-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.06.2026).

6. Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України у сфері освіти : постанова Кабінету Міністрів України від 02.07.2025 №788. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/788-2025-%D0%BF#Text> (дата звернення: 07.06.2026).